

Innovaties implementeren
in de praktijk

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Introductie

Innoveren en innovaties implementeren is een grote uitdaging! Zeker in de waan van de dag die meer prioriteit krijgt. Tel daar de interne drempels die nog genomen moeten worden bij op en je snapt de koudwatervrees van welzijns- en zorgorganisaties.

Het opleidingsprogramma Care2Adapt coacht, ondersteunt en begeleidt medewerkers die binnen deze organisaties de brugfunctie tussen innovatie en de werkvloer vervullen. Dit jaar gingen er 35 Care2Adapters direct aan de slag met hun project.

In dit programma gaat het niet alleen om de deelnemers. Care2Adapt ondersteunt zorg- en welzijnsorganisaties meer en beter bij het selecteren, uitrollen en implementeren van innovatieve processen en methodes.

Inhoudsopgave

**STORM TIJDENS EEN VERANDERTRAJECT?
BEDENK DAN DAT STORM MAAKT DAT BOMEN
DIEPER WORTELEN.**

Wat is Care2Adapt?

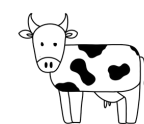
- Noodzaak
- C-imple model

De opleidingsdagen

- Samenwerken
- Bestuurders
- Sprekers

De inspiratiebezoeken

- Out of the health box
- AZ Herentals
- tanteLouise & Bravis
- Health House

Intervisie

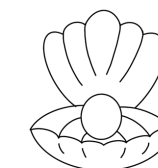
- Wat is dat?
- Verschillen Vlaanderen & Nederland

Deelnemers en projecten

- Wie deden er mee?
- DAAT
- Hospi-pakket
- Digitale overdracht
- Optimale vrijheid
- Leefstijlroer
- Blended platform

Doelen & Resultaten

- Leerdoelen
- Onderzoeksonderdelen
- Team

Wat is Care2Adapt

Het Care2Adapt-project is één van de projecten die gefinancierd worden binnen het Interreg V programma Vlaanderen-Nederland. De Europese Commissie stelde via het Interreg-programma 2014-2020 projectbudget ter beschikking uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling voor grensoverschrijdende samenwerking, die innovatie en duurzame ontwikkeling in de grensregio versterkt en bevordert. Meer info: www.grensregio.eu

Ontdek dit opleidingstraject:

- De noodzaak
- Het Cirkel-implementatiemodel
- De leerdoelen
- Het team

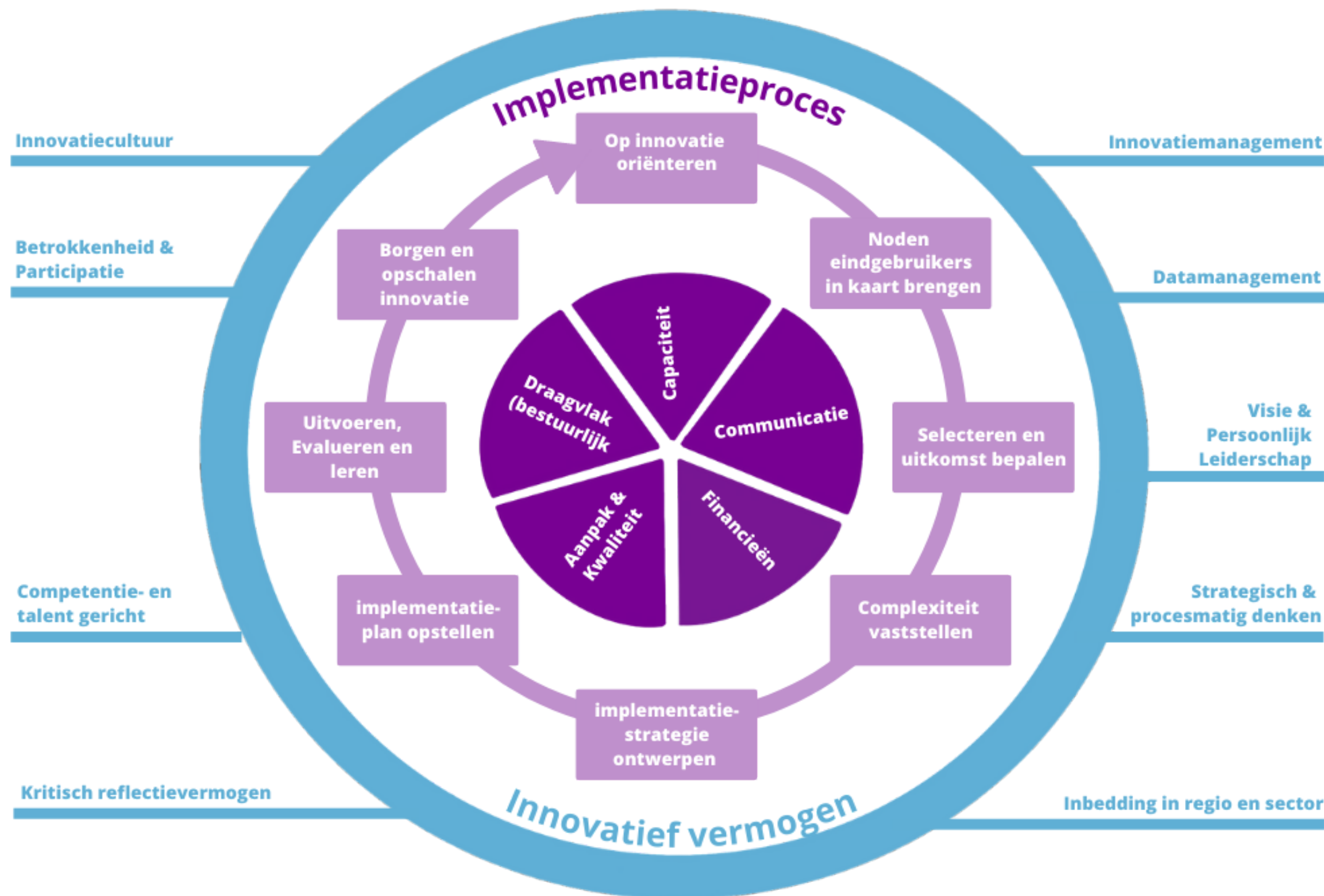
Noodzaak

Het groeiende personeelstekort is een van de grootste uitdagingen voor de Vlaamse en Nederlandse welzijns- en zorgorganisaties. Door vergrijzing, complexere en langdurige zorg neemt de vraag naar zorgprofessionals toe, terwijl het aantal beschikbare zorgmedewerkers afneemt.

Innovaties zijn de sleutel tot een oplossing, maar dat vraagt om een andere aanpak binnen de organisaties. Een verandertraject dat nog een uitdaging is.

Tijdens het Care2Adapt-project zijn 35 medewerkers van Vlaamse en Nederlandse zorgorganisaties concreet aan de slag gegaan met het opzetten van innovatieprojecten en de implementatie daarvan binnen de zorgorganisatie. Met hun (interne) projectgroep konden ze alles gelijk toepassen in hun eigen werk en organisatie.

Cirkel-implementatiemodel

Het C-implementatiemodel is binnen Care2Adapt een basismodel, ontwikkeld met de Health Innovation School - Implementation, om het speelveld van implementeren te ordenen. Daarmee duidt het de samenhang tussen de verschillende programmaonderdelen en hun invloed op implementatie.

- De binnen cirkel zijn de aandachtsgebieden voor de organisatie van de implementatie van een specifieke innovatie.
- Het implementatieproces van een innovatie bestaat uit logisch opeenvolgende processtappen, startend met de oriëntatie op innoveren en afsluitend met het borgen en opschalen van een innovatie.
- De buitenste cirkel betreft de context waarbinnen de innovatie geïmplementeerd wordt. Dit kan een organisatie zijn of een samenwerkingsverband van organisaties. Het innovatief vermogen zegt iets over de mate waarin een organisatie in staat is om zelf en samen met anderen veranderingen te realiseren. Een aantal factoren is hierin benoemd.

De Opleidingsdagen

Tijdens de opleidingsdagen behandelden we de meer theoretische en strategische kant van innovatie en implementatie. De weg naar succesvolle implementatie toe, is namelijk net zo belangrijk als het resultaat. Experts op verschillende gebieden gingen met de deelnemers aan de slag. Door opdrachten kon de kennis in de meeste gevallen direct toegepast worden.

Denk aan:

- Patiëntparticipatie
- Changemanagement
- Cultuur en leiderschap
- Impactmeting en redesign processen
- Stakeholdersanalyse
- Financiering

Samenwerken

Samenwerken en het opbouwen van een netwerk was een belangrijk onderdeel van het opleidingstraject.

Leren van elkaar, ideeën uitwisselen, met elkaar sparren. Alle drie erg belangrijk binnen de projecten.
Versterk elkaars talenten en creativiteit om zo samen verder te komen.

Dit werd afgewisseld met leuke energizers, waarin samenwerken als thema terugkwam.

Met de bestuurders

Om ervoor te zorgen dat implementatie prioriteit heeft, is het ontzettend belangrijk dat er vanuit het bestuur of de directie de juiste prioriteit en randvoorwaarden worden gecreëerd. Om die reden nodigden we aan het begin, op de helft en aan het einde van het opleidingstraject de bestuurders en directie uit om mee te kijken.

- Welke voortgang is er gemaakt?
- Wat hebben we geleerd?
- Hoe zien zij hun rol?

Een belangrijk punt daarin is dat ook de medewerkers zich eigenaar voelen van de implementatie. Daarom hoorden we bestuurders praten over minder topdown werken. Met elkaar rond de tafel, zodat iedereen weet wat er gebeurt en speelt in de organisatie op het gebied van innovatie en implementatie.

Robin Hooijer
Radboud UMC

Koen Kas
Healthcare futurist

Pepijn van Empelen
TNO

Daan de Viet
tanteLouise

Leen Broeckx
LiCalab

Anne-Miek Vroom
IKONE

José Loeffen
Loeffen Coaching en Consultancy

Jacqueline van Ginkel
TWB

Jorick Heijerman
Trivid

Sprekers

Tijdens het opleidingstraject hebben diverse experts de Care2Adapters meegenomen in hun ervaringen en hun kennis met ze gedeeld.

Allemaal even interessant en waardevol rondom het thema implementatie..

Martine Derde
Zelfstandig coach en change manager

Liesbeth Leysen
Anoa Care

Monique Boon
UMC Health Innovation Labs

Tilja van den Berg
CZ Zorgverzekering

Paul Iske
Institute of Brilliant Failures

Bieke van Gorp
FibriCheck

Lisette Heystee
Momo Medical

Lieve Janssens
Burgemeester Vorselaar

Bart Meeuwis
Team M

Sprekers

Sprekers

John Minkjan
Zorg in Oktober

Isabelle Francois
Health House

Peggy Goris
Zorg aan Zet

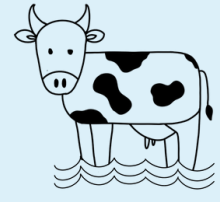
Caroline van Den Bosch
Better Minds at Work

Scarlett Deurinck
Gouverneur Kinsbergencentrum

Nico van Meeteren
Topsector Life Sciences and Health

De Inspiratiebezoeken

De ontwikkelingen en veranderingen in de technologie gaan snel. Dat betekent ook dat je je altijd ergens door kan laten inspireren. Tijdens het opleidingstraject hebben we 4 inspiratiebezoeken gehad.

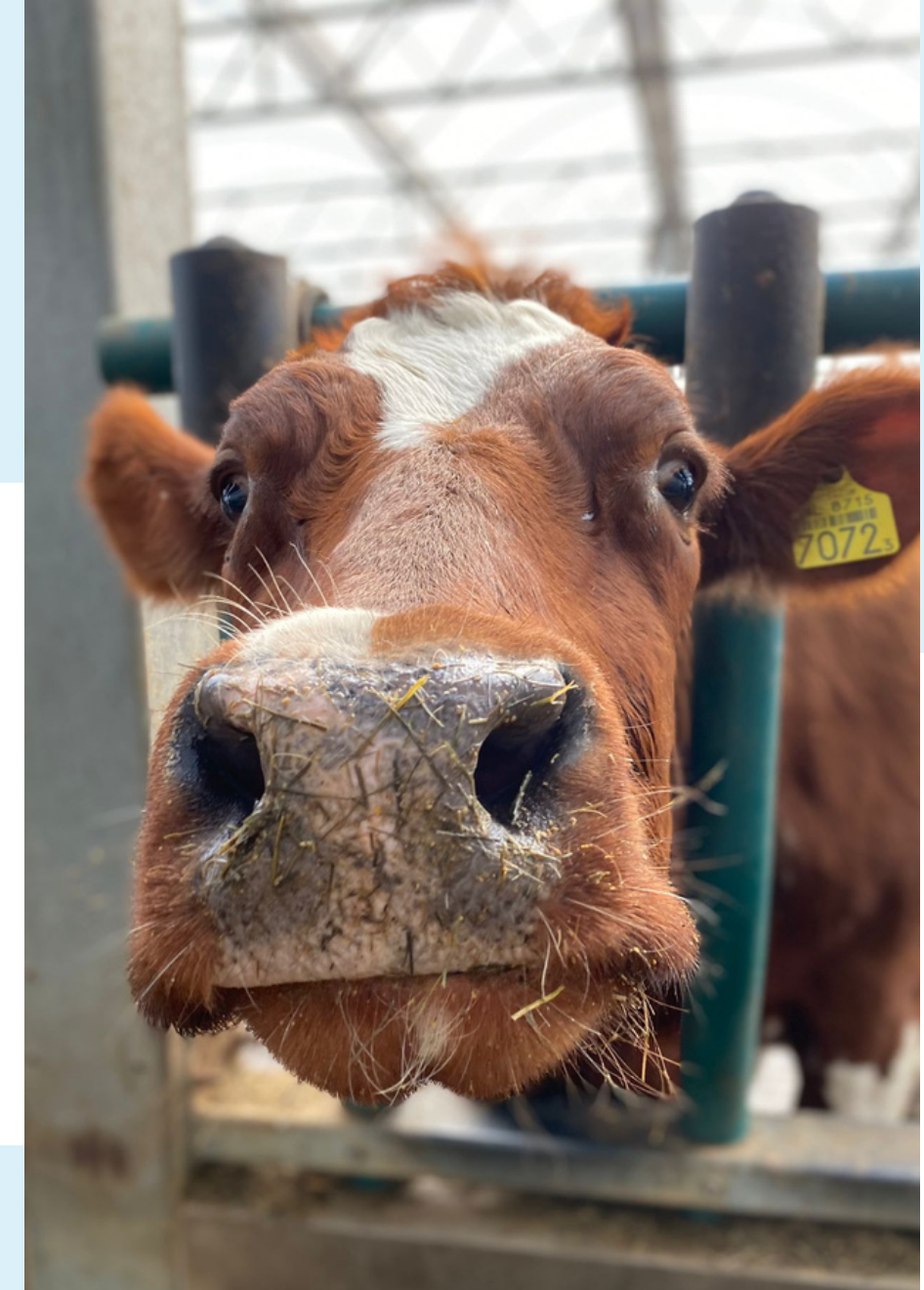
- Out of the healthbox: Floating Farm en Bluecity. Rotterdam, voorbeeldstad van circulaire-economie.
- Hoe gaat het ziekenhuis Herentals om met innovatie en implementatie?
- Hoe gaan ouderenzorgorganisatie tanteLouise en het Bravis ziekenhuis om met innovatie en implementatie?
- Health house Leuven: discover the future of healthcare

Out of the health box

Van Brabant, Zeeland en Vlaanderen op naar Rotterdam. Aan de haven staan twee innovatieve projecten die niks met de zorg te maken hebben. Wat leer je van een oud zwemparadijs (BlueCity) en koeien? (Floating Farm)

Je hoeft niet altijd zelf het wiel opnieuw uit te vinden. Leer van anderen en laat je dus ook inspireren door innovators buiten je eigen sector. Zo leerden de deelnemers dat snel stappen zetten, experimenteren en bijsturen de Floating Farm hielp om sneller vooruit te komen.

Bij BlueCity ging het juist over 'oude' dingen een nieuwe functie geven door er op een andere manier mee om te gaan of naar te kijken. Innovatie betekent niet dat je dat wat nog goed is, moet weggoien.

AZ Herentals

‘Never waste a good crisis’, is een vaak gehoorde uitdrukking als het over de coronapandemie gaat. Zo ook in het AZ Herentals. De crisis zorgde voor een aantal ad hoc problemen, waar zo snel mogelijk een oplossing voor moest komen. Innovatie in een handomdraai!

Het AZ Herentals is een perifeer ziekenhuis, waar de communicatielijnen tussen diensten onderling en met de directieleden heel kort zijn. Nog meer dan anders werden in de coronaperiode de problemen op de tafel van de crisiscel gegooid en meteen naar oplossingen gezocht.

- Het recyclen van de wegwerpschorten door speciale reiniging. Dit was de oplossing voor de te snel slinkende voorraad.
- Geïnspireerd door het toegangssysteem op festivals, kan je bij AZ Herentals automatisch door het poortje na controle van de ID-kaart of QR-code. Bemande poorten waren namelijk niet haalbaar op de lange termijn en zomaar in en uit lopen was niet gewenst.
- Innovatie en wetenschappelijk onderzoek gaan hier hand in hand. Het niet objectief meetbare meten, revalidatie en medische hulpmiddelen.

tanteLouise & Bravis

Hoe gaan een ouderenorganisatie en een ziekenhuis om met innoveren?

In Steenberghe heeft tanteLouise een fysieke plek waar medewerkers met elkaar ideeën uitwisselen over innovatie. Daar is ook VanThuisUit bedacht. Een zorgconcept om een nieuwe generatie ouderen te ondersteunen bij het leiden van een vitaal leven met meer eigen regie, meer vrijheid en bij voorkeur thuis.

Daarnaast is Active Ageing geïntegreerd in hun werk. Een rondleiding in het Hof van Nassau, een zorglocatie om Active Ageing optimaal mogelijk te maken en te stimuleren om in beweging te komen, hoorde daar ook bij!

In het Bravis Ziekenhuis ligt de focus meer op innovatie binnen de thuissituatie met telemonitoring. Minder vaak naar het ziekenhuis en toch beter gemonitord worden. Het Brave Innovatie Team helpt patiënten met de technische kant van de innovaties.

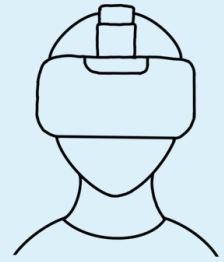

Health House

Health House in Leuven toont sinds maart 2018 wetenschappelijk onderbouwde innovaties die met gezondheidszorg te maken hebben om zo mensen te informeren en verbinden en innovatie in de zorg te stimuleren. Innovaties die we hier zagen:

- Snellere detectie van erfelijke ziektes door analyse van een bloedstaal.
- 3D geprinte huid om brandwonden te behandelen, VR-innovaties om virtueel je familie te bezoeken en biostamp met gezondheidsupdates.
- Wearables die 24/7 informatie geven over je gezondheid. Alle bits, bytes en biometrie wordt verzameld in algoritmes, waardoor de échte oorzaken van ziektes onderzocht worden en je feedback krijgt over je gezondheidstoestand.
- Deeplearning technieken om in bloed of speeksel kanker in een heel vroeg stadium te ontdekken waardoor vroegtijdige behandeling mogelijk is.
- Robots tegen eenzaamheid en stimulatie van langere zelfredzaamheid, valpreventietechnieken en artificiële netvliezen zorgen voor meer comfort in de laatste levensfase.

Intervisie

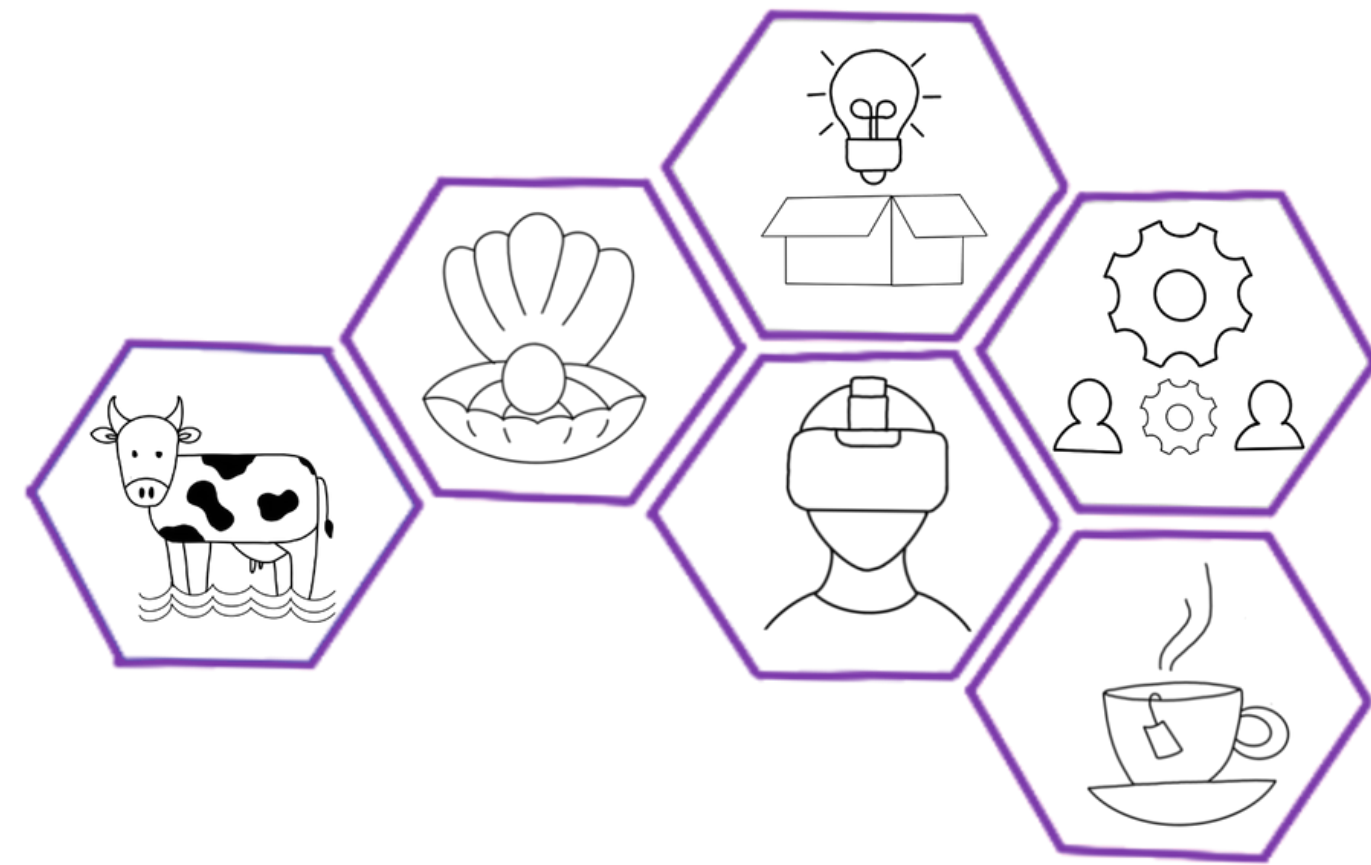
Een vast onderdeel en gewaardeerd door de deelnemers waren de 4 intervisiemomenten. We stelden gemixte intervisiegroepen op van telkens 5 deelnemers. Tijdens deze intervisiemomenten konden de deelnemers in kleine groepjes hun eigen ervaringen delen. Dit bood ruimte om samen terug te blikken op opleidingsdagen en hoe aangereikte modellen en lesstof in hun eigen organisatie toe te passen.

- Wat is intervisie?
- Verschillen Vlaanderen en Nederland

Wat is intervisie?

De deelnemers kregen tijdens intervisie de ruimte om problemen of struikelblokken uit hun werksituatie voor te leggen aan hun intervisiegroep. Via een vijf-stappen-methode leidde dit vervolgens tot opbouwende feedback. De deelnemer die een probleem had ingebracht, kon deze nieuwe inzichten toepassen in zijn/haar implementatieproject. Intervisie momenten werden afgesloten met een vragenuurtje. Tijdens dit uurtje kon men individuele vragen voorleggen aan het Care2Adapt team.

De brugfiguren zijn niet alleen zelf opgeleid en versterkt. Ze mochten de geleerde vaardigheden en kennis ook direct in de praktijk leren omzetten binnen hun eigen organisatie. Daarom was ook het advies om hun "(interne) projectgroep" mee te nemen in de geleerde lessen. Deze projectgroepleden mochten ook een keer aansluiten bij een online workshopbijeenkomst van Care2Adapt. Hierbij waren verschillende workshops georganiseerd, van patiëntparticipatie tot succesvol veranderen.

Nederland

- Grote zorgorganisaties
  - Innovatie ingebed in beleid
  - Minder keuzevrijheid zorg
  - Implementeert procesmatig
-
- In Nederland is er een grotere innovatiedrang
  - Er is meer herkenning in verandervermogen van organisaties

Nederland leert van België:

- Snel schakelen

Vlaanderen

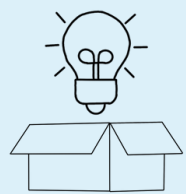
- Kleinere zorgorganisaties
  - Innovatie weinig/niet ingebed in beleid
  - Meer keuzevrijheid zorg
  - Implementeert dichtbij gebruikers
-
- Ziekenhuizen groeien in België nog steeds, er is geen stimulatie tot het remmen van groei.

België leert van Nederland:

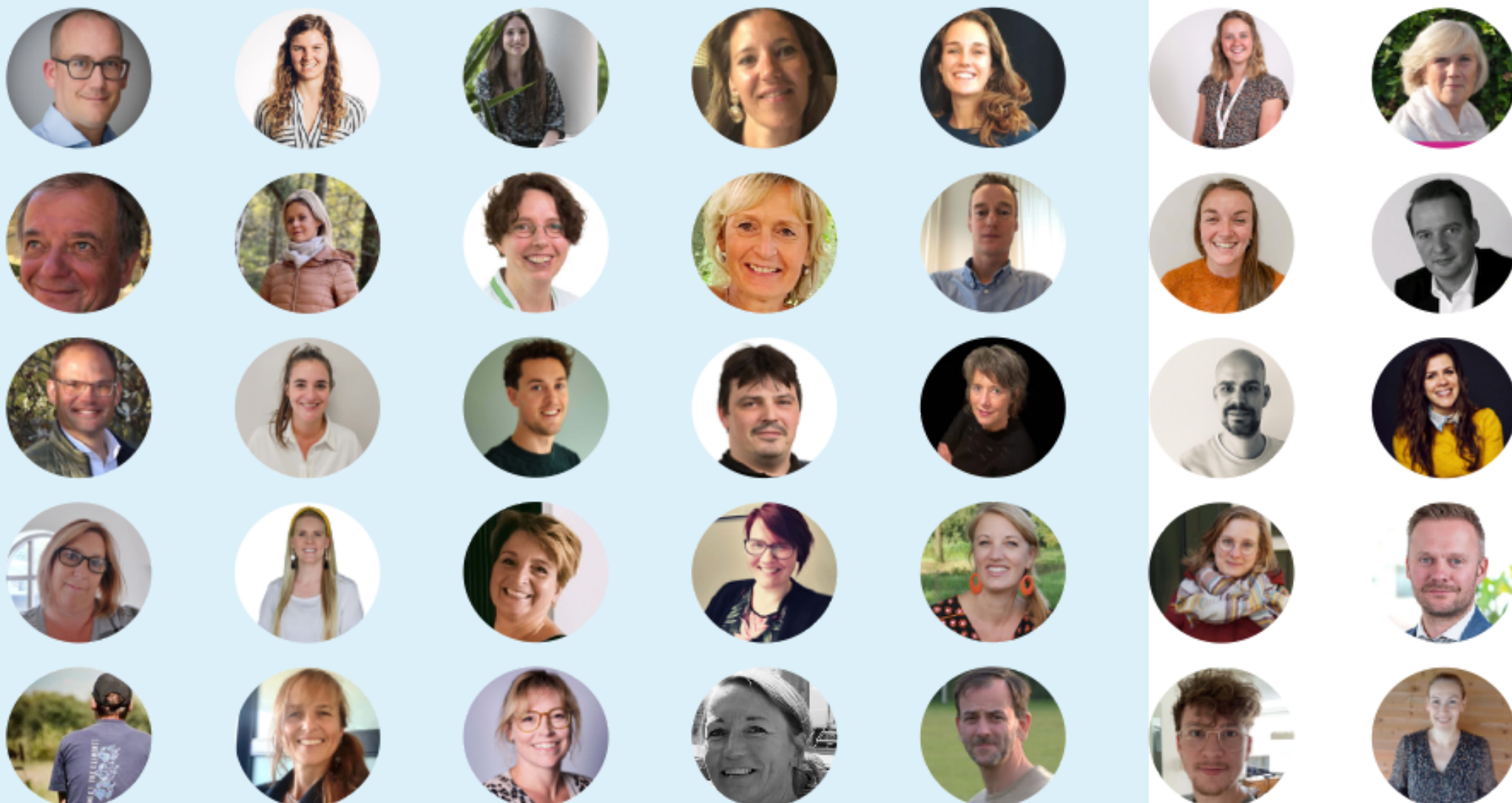
- Proces van verkenning tot borgen en opschalen
- Opener en proactiever zijn
- Iets mag mislukken

Algemeen: De clichés zijn waar. De grootste verschillen tussen Nederland en Vlaanderen zijn cultuurverschillen. Daar komt ook een verschil in financiering in de zorg bij!

Deelnemers & Projecten

De afgelopen maanden hebben in totaal 35 deelnemers gewerkt aan hun innovatieprojecten en de implementatie ervan. Ze namen hun bestuurders mee, werkten samen met andere professies, lieten zich inspireren en leerden een hoop. Alle projecten zijn terug te vinden op de website van Care2Adapt, maar hier lichten we een aantal deelnemers en hun project uit om te horen wat hun 'best practices' en 'big learnings' waren.

- DAAT
- Hospi-pakket
- Digitale overdracht
- Optimale vrijheid
- Leefstijlroer
- Blended platform

DAAT

Marylou van der Klooster

Een intern dashboard om inzicht te krijgen in de voortgang van projecten binnen de organisatie. Het dient ook als leersysteem, waarbij je leert van de projecten van anderen, je weet waar de ander zich mee bezig houdt en waar zij tegenaan lopen.

Toen Care2Adapt begon moest alles nog digitaal. Voor Marylou betekende dat het een wat moeizame start was. “Het moment dat we elkaar fysiek gingen ontmoeten, ontstond er dynamiek.” Dat is waar ze de meerwaarde van samenkomen in ziet. Zeker, omdat ze nu ook kon samenwerken met Vlaanderen. “Dat geeft veel inzichten, omdat het daar heel anders geregeld is.”

**"ALLEEN GA JE SNELLER, MAAR SAMEN
KOM JE VERDER."**

“Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.” Dat is de big learning voor Marylou. Van nature zit ze meer in het eerste deel van het innovatieproces; creëren en willen ontwikkelen. “Care2Adapt heeft mij tools en houvast gegeven om projectmatig te implementeren. Agile werken, businesscase opzetten, inzicht in hoe vitaal de organisatie is om te veranderen en te beginnen met waar ligt de behoefte. Waarom doen we het en de eindgebruiker laten participeren. Ik kan dat heel goed in mijn praktijk gebruiken.”

DAAT

Marylou van der Klooster

Er wordt gebruikgemaakt van een implementatieplan en een plan van aanpak. Daarnaast dienen projectleiders elke 3 weken hun voortgangsrapportage te beschrijven, waardoor uitdagingen sneller aan het licht komen.

Dit dashboard geeft inzicht in resultaten, is transparant (back- up bijv. bij uitval), biedt accountsverantwoording voor subsidies, werkt sneller en efficiënter doordat iedereen vanuit hetzelfde systeem werkt.

Hierdoor worden medewerkers gestimuleerd om gestructureerd en doelmatig te rapporteren.

DAAT was een project waar ze bij aanhaakte. In haar werk voor een onafhankelijke netwerkorganisatie lopen processen anders dan in een zorgorganisatie. Door aan te haken bekeek ze het proces van een heel andere kant. “Waarom doen we dit? Voor wie doen we dit? Is er wel behoefte aan? Die vragen ben ik me meer en constant gaan stellen. Uiteindelijk kwam het erop neer dat we terug moesten naar de tekentafel.”

**"OP HET MOMENT DAT MENSEN BLIJVEN
VERNIEUWEN, BLIJFT ER ALTIJD
BEWEGING ONTSTAAN."**

Daar heeft het DAAT-team opnieuw gekeken wie er allemaal aan tafel moeten zitten. Dat bleken meerdere mensen te zijn, zoals stakeholders en eindgebruikers. “Ik vond het een mooie ontwikkeling. Je ziet vaak dat er wordt doorgegaan en de ontwikkelingen uiteindelijk stagneert. Nu werd de kans gepakt om het opnieuw op te pakken en breder aan te vliegen. Een investering om het project tot een goed resultaat te brengen. Dat kan eventueel ook betekenen de stekker eruit trekken, omdat het echt niet werkt of gaat werken.”

Volgens Marylou is de mens de belangrijkste en grootste innovatie. “Op het moment dat mensen blijven vernieuwen, hoe klein dat ook mag zijn, blijft er altijd beweging ontstaan.” Iets wat ze ook zeker meeneemt in de praktijk. “Wat ik mee wil geven is dat je soms zo overtuigd kan zijn van je eigen idee. Het is belangrijk dit te laten toetsen door andere mensen.”

Hospi-pakket

Tamara Schauvliege

Bart Haeve

Klanten begeleiden voor, tijdens en na hun hospitalisatie. Tijd nemen om hun zorgvragen goed te capteren en hen zo, heel gericht, te informeren en te helpen bij het organiseren van thuiszorg en andere zorg- en administratieve noden.

Waar we dit momenteel op aanvraag doen, willen we dit nu structureel en proactief organiseren voor het juiste segment klanten.

Bart en Tamara werken beide bij Helan. Tamara heeft tijdens Care2Adapt gewerkt aan het Hospitalisatietraject, Bart deed mee voor de methodieken: “Ik was vooral op zoek naar de theoretische onderbouwing op het vlak van manieren van werken en minder vanuit de concrete toepassing daarvan.” Twee verschillende invalshoeken om mee te doen aan het opleidingstraject, één gedeelde uitkomst: interessant en leerzaam.

"LUISTEREN OF ER NOOD IS BIJ KLANT EN MANTELZORGERS"

Helan heeft verschillende zorgdiensten onder één dak. Begin 2021 werd het programma 'Thuiszorg' opgestart. De uitdaging: de diverse ecosystemen op elkaar afstemmen en de klant beter bedienen. Na onderzoek onder de doelgroep 65+ met een zorgbehoefte bleek dat zij proactiviteit vanuit het ziekenfonds verwachten, zorgcoördinatie en belang hechten aan persoonlijk contact en nabijheid.

Het Hospitalisatietraject waar Tamara aan heeft gewerkt is een mogelijk antwoord op die drie pijlers en daarom is de testfase van start gegaan. Dat betekent nu vooral veel klanten opbellen die gehospitaliseerd zijn of worden om te kijken waar ze bij geholpen of in ondersteund kunnen worden. “Dus proactief opbellen op basis van info die we doorkrijgen, luisteren of er een nood is bij de klant of mantelzorger en die dan zo goed mogelijk invullen”, legt ze uit.

Hospi-pakket

Tamara Schauvliege

Bart Haeve

Klanten en mantelzorgen hebben, bleek uit onderzoek, behoefte aan een geïntegreerde aanpak van de zorgverlening. Helan wenst, via een proactieve houding, een extra toegevoegde waarde te bieden aan hun klanten, door hen te ondersteunen tijdens hun hospitalisatietraject en de voorbereiding op hun thuiskomst. Op deze manier hoopt Helan ook de ziekenhuizen op dat vlak een stukje te ontlasten.

Voor de testfase begon, is er samen met LicaLab een co-creatiesessie geweest met klanten die het jaar daarvoor waren gehospitaliseerd om het idee te toetsen. Een samenwerking die ontstond dankzij het programma van Leen Broeckx. “Eigenlijk zaten er in iedere sessie wel interessante zaken. Wij realiseerden ons door Glenn, die sprak over het subsidielandschap in Vlaanderen, dat wij veel kansen op subsidies laten liggen”, vertelt Bart, “We hebben hiervan geleerd dat je ook subsidies kan aanvragen om innovaties te implementeren, maar ook om ze te verkennen, testen, experimenteren en te werken aan de competenties van medewerkers om ze mee te krijgen in het digitale verhaal.”

"WIJ REALISEERDEN ONS DAT WE VEEL KANSEN OP SUBSIDIE LIETEN LIGGEN."

Tijdens Care2Adapt wordt er niet alleen op de deelnemers gefocust, maar ook op de organisatie. Zowel Tamara als Bart haalden daar veel handige informatie uit. “Niet alleen inhoudelijk, maar ook over de manier van werken binnen trajecten. De intervisietechniek die we gebruikten binnen het kleinere groepje vond ik bijvoorbeeld heel interessant.” Bart past die methode nu ook toe binnen de teams waarmee hij werkt. Tamara sloeg aan op Ineke Strijp die vertelde over de vitaliteit van een organisatie en de fases die je daarin doormaakt. “Soms raak je gefrustreerd of heb je onbegrip over hoe de zaken niet lopen zoals je had gehoopt. Als je daar dan een theoretisch kader rond krijgt, merk je in welke fase de organisatie zit en hoe je dingen anders aan kan pakken om naar de volgende fase te komen. Vanuit die theorie reflecteren op je eigen organisatie is heel interessant.”

De testfase van het hospitalisatietraject is dus gestart. “We gaan nu data verzamelen om een conclusie te trekken. Als er meerwaarde is voor de klant en het voor ons haalbaar is om aan de voorwaarden te voldoen, dan gaan we het uitrollen en komt er hopelijk een volgende fase.”

Digitale overdracht

Martijn Minheere

Een implementatie van een digitale overdracht om gegevens uit te wisselen tussen Amphia en Bravis.

Als IC verpleegkundige werkte Martijn tijdens Care2Adapt samen met mensen die op dagelijkse basis bezig zijn met innovatie. “Het is wezenlijk anders. Zij zijn gewend een project te leiden. Natuurlijk heb ik wel wat projectjes gedaan, maar dat was meestal klein en afdelingsgericht.” Nu werkte hij buiten het ziekenhuis, interdisciplinair en zelfs over de grens heen. Voor Martijn was het traject dus een bijzondere reis langs nieuwe grenzen.

“JE HEBT ANDERE MENSEN NODIG.”

Wat Martijn vooral meeneemt uit dit traject is volgens hem een open deur: als je iets zelf niet kan, moet je mensen opzoeken. “Soms heb je gewoon de tijd en de kennis niet om dingen te doen en heb je in het project andere mensen nodig die daar wel verstand van hebben”, legt Martijn uit. Dat betekent dus ook dat je duidelijk moet maken wat je idee is. “Dat deed ik normaal gesproken minder. Nu merk je hoeveel tijd er in de voorbereiding zit. Je moet dingen in de steigers gaan zetten en met de mensen om je heen praten om zo mensen bij elkaar te zoeken die nodig zijn. Dat betekent dus ook mensen overtuigen van je idee.”

Digitale overdracht

Martijn Minheere

De data die de ziekenhuizen invullen in de digitale overdracht kan hergebruikt worden. Het scheelt tijd door het niet meer hoeven overtypen, eerdere informatie wordt hergebruikt en het maakt het overdragen van informatie veiliger.

Als IC verpleegkundige werkt Martijn niet vaak projectmatig. Een verpleegkundige ziet iets en moet direct actie ondernemen. Dat was dus wel even wennen. “Je hebt echt duidelijke stappen om iets in een projectvorm te gieten.” Bestuurders hebben volgens hem binnen die projecten een belangrijke rol, zeker om ervoor te zorgen dat iedereen binnen de organisatie op de hoogte is. “De verbinding tussen de mensen die de innovaties doen en de werkvloer kan denk ik nog beter.”

**“DE VERBINDING TUSSEN DE MENSEN DIE
DE INNOVATIES DOEN EN DE WERKVLOER
KAN BETER.”**

Binnen Bravis ziekenhuis is Martijn begonnen aan een groter project over digitale gegevensuitwisseling. De grote wens is om ooit data daadwerkelijk over te dragen naar andere ziekenhuizen, zodat zij het kunnen hergebruiken. In dit project was dat niet haalbaar, dus de brief digitaal heen en weer krijgen, is al heel fijn. Nu staat het project even on hold. “Hoe groter het project, hoe meer er gekeken wordt naar andere belangen. In dit geval gaat het om geld en techniek. De resources zijn beperkt en dan wordt er voorrang gegeven aan andere projecten.” Op de achtergrond loopt het project wel door en zijn ze bezig om te kijken hoe het voortgezet kan worden. “Waar ergens een deur dichtgaat, gaan er ergens anders 5 open. Daar moet je positief in blijven.”

Optimale Vrijheid

Eva Scheepers - van der Horst

Wat betekent optimale vrijheid voor onze cliënten en wat is er op maat nodig aan innovatie om hieraan te kunnen bijdragen?

Wat is optimale vrijheid voor cliënten? Daar hield Eva van der Horst zich mee bezig tijdens Care2Adapt. Iedereen wil zoveel mogelijk vrijheid ervaren in zijn of haar leven. Voor Eva bracht dit project en het doelmatig werken een hoop 'o ja' momenten. "Een eyeopener was dat je te vroeg kan zijn met innovatie. We stonden nu letterlijk stil om de briljante mislukkingen te omarmen. Als perfectionist was het fijn om te merken dat die er ook mogen zijn."

**"KIJKEN HOE JE DE ZORG MET ELKAAR
TOT EEN HOGER NIVEAU KAN TILLEN."**

Doordat Eva op de primaire zorg zit, voelt ze de nut en noodzaak van efficiënter werken waar het kan. Die visie van Care2Adapt was voor haar de reden om mee te doen. "Het theoretische vervolgens projectmatig wegzetten", vond Eva heel nuttig. "Wat ik eruit heb gehaald, is het niet alleen voelen. Ik vind het fijn om een netwerk te hebben op alle soorten van zorg. Je krijgt kruisbestuiving. Ook het België-Nederland verhaal zorgt ervoor dat je moet omdenken. Samenwerken en kijken hoe je de zorg met elkaar tot een hoger niveau kan tillen."

Optimale Vrijheid

Eva Scheepers - van der Horst

Doel is het faciliteren van de optimale vrijheid voor onze cliënten. En de zelfredzaamheid van cliënten vergroten.

Daarnaast zijn er drie bijvangst:

- 1. Werknemers die vertrouwen krijgen in technologie.*
- 2. Cliënten gaan kennis maken met technologie.*
- 3. Efficiënter en effectiever werken aan de hand van data.*

Voor dit project is haar groepje op microniveau aan de slag gegaan. Aan de hand van GPS en leefcirkels is een samenwerking tot stand gekomen met cliënten, naasten en personeel. Wat wil de cliënt bewerkstelligen om vrijheid te ervaren in zijn of haar leven? Binnen het project kwam Eva achter de waarde van het uitwerken van de uitvraag, een projectgroep formeren en van daaruit ondersteund door directie en raad van bestuur de innovatie vormgeven.

"HET DEELNEMEN MAAKT DAT JE EIGENAARSCHAP HEBT."

Naast Care2Adapt had ze op haar werk een projectgroepje gevormd met bevlogen en kritische mensen. Na iedere Care2Adapt dag ging ze met hen rond de tafel. "Het continu bijstellen had ik ervaring mee, maar door een helikopterview het anders aanvliegen haal ik uit Care2Adapt." Zo wordt het ook makkelijker de noodzaak aan de rest van een team duidelijk te maken. "Het uitdragen van die noodzaak in alle lagen daar moet echt aandacht voor zijn. Je kunt het moeilijk overbrengen, dus het deelnemen maakt dat je eigenaarschap hebt. Het moet anders en beter, want het piept en kraakt."

Leefstijlroer

Ingrid Andela

Het Leefstijlroer is een gesprekstool ter ondersteuning van het gesprek tussen zorgverlener en patiënt. Het geeft handvatten om de juiste koers te bepalen voor een gezonde leefstijl. Het bevordert gedragsverandering en meer zelfmanagement van de patiënt.

Ingrid Andela is geen beginnend innovatiemanager en kent de klappen van de zweep als het gaat om het implementeren van innovatie in zorg- en welzijnsorganisaties. Daarom koos ze een project waarvan ze wist dat het binnen een half jaar goed op papier zou staan. “Ik had bewust iets heel afgebakend gekozen, omdat je dan snel en concreet dingen kan toepassen.”

"GA IK NIET TE SNEL?"

Inmiddels weet Ingrid de weg binnen innovatieprojecten en heeft ze haar eigen tools en werkwijze. De toepassing zat hem voor haar dus meer in reflecteren op haar werkwijze. “Vergeet ik niet iets? Heb ik het allemaal nog helder voor ogen? Ga ik niet te snel? Kan ik nog iets leren? Zijn er vernieuwende zaken waar ik naar kan kijken?”, waren vragen die Ingrid zich afvroeg. “Er kwamen verschillende modellen voorbij die mij helpen om anderen ergens in mee te nemen, alles weer fris voor ogen te hebben. Met name de sprekers over stakeholders en mensen meenemen vanuit weerstand vond ik erg interessant.”

Leefstijlroer

Ingrid Andela

We merken dat het merendeel van de praktijkondersteuners nog te weinig inzet op leefstijlverandering van de patiënt. Gebruik van het Leefstijlroer kan hen helpen dit vaker en beter te doen en sluit aan op de visie Positieve Gezondheid. Het draagt bij aan een betere gezondheid van de patiënt en meer zelfregie.

Voor implementatie van het Leefstijlroer

- *werken we met best-practice ervaringen;*
- *ontwikkelen we een e-learning;*
- *werken we met casusbesprekingen en intervisie;*
- *gebruiken we diverse communicatiekanalen;*
- *borgen we dit in bestaande protocollen.*

Zelf is Ingrid gewend snel te werken. “Ik heb alle stappen voor ogen en wil in hoog tempo van de ene naar de andere stap. Dan vergeet je weleens de tijd te nemen om met mensen van gedachten te wisselen. Een kopje thee te drinken, zoals dat werd genoemd.” Dat was voor Ingrid een mooie leerschool. “Soms even een stapje achteruit doen om met elkaar te kijken hoe dingen beter kunnen.” Dat maakt volgens Ingrid ook dat je van je eigen eiland afkomt. “Je kan een leven lang blijven leren en zoals nu geïnspireerd worden door andere vakgebieden, sprekers en deelnemers.”

**"SOMS EVEN EEN STAPJE ACHTERUIT
DOEN OM MET ELKAAR TE KIJKEN HOE
HET BETER KAN."**

Wat ze vaak meemaakt binnen de eigen organisatie is dat er snel meerdere projecten naast elkaar lopen zonder dat er geprioriteerd is en de impact een kans van slagen van een project goed in kaart is gebracht. Dat maakt innoveren niet makkelijker. “We kregen een tool aangereikt die daarbij helpt. Dit moeten we omarmen om andere collega’s te voeden.” Belangrijk, want innoveren is niet makkelijk en voor de een nog moeilijker of spannender dan voor de ander. “Een project implementeren is best taai, zeker als niet iedereen de nut en noodzaak ziet om anders te werken.”

Blended Platform

Emmelien Bens

Lange wachtlijsten en tevens ook een stijging van deze wachtlijsten is, zoals bij vele organisaties, een van de grote uitdagingen van CKG De Schommel. Als mogelijk antwoord op dit maatschappelijk probleem zijn we bezig met de ontwikkeling van een online platform opvoedingsondersteuning dat blended zal worden ingezet.

Voor Care2Adapt begon, was het project van Emmelien Bens al gestart. Zo kwam ze erachter dat de stappen die ze had gezet hetzelfde zijn als we binnen Care2Adapt voorstellen. “Het was heel fijn om te horen dat we dat goed hebben aangepakt.” Dat betekent gelukkig niet, dat er niets meer te leren viel.

"HET WAS FIJN DAT NOG EENS TE OVERDENKEN."

“We hebben bepaalde dingen, zoals de stakeholder analyse, uitgebreider kunnen doen dankzij Care2Adapt. We hadden dat al wel gedaan, maar het was fijn dat nog eens te overdenken.” Emmelien is niet de eerste voor wie het opleidingstraject een mooi reflectiemoment was. “Blijven leren is belangrijk. We zijn dankzij Care2Adapt bijvoorbeeld weer op andere subsidie bronnen gekomen.”

Blended Platform

Emmelien Bens

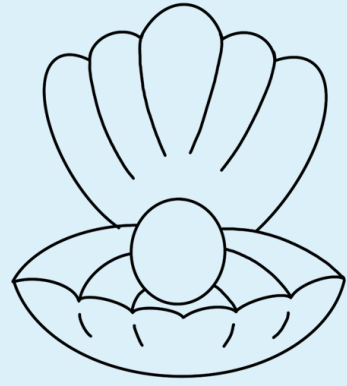
Via het online opvoedingsplatform kunnen we een blended aanbod creëren. Dit blended aanbod beoogt 2 doelen:

- De huidige begeleiding wordt efficiënter georganiseerd waardoor we meer gezinnen sneller opvoedingsondersteuning kunnen bieden.*
- Er wordt niet meer gesproken van een wachtlijst, want gezinnen kunnen onmiddellijk aan de slag met online zelfhulp via het platform. Dit ter voorbereiding van een effectieve begeleiding.*

Het platform is een vrij uitgebreide oplossing, op een grote uitdaging. Bij grote projecten kan het lastig zijn om je collega's mee te krijgen. Dat ervaren Emmelien ook. "Op den duur wordt het project waar je mee bezig bent binnen de organisatie geïmplementeerd. Je zit zelf zo ondergedompeld, dat het niet makkelijk is om iedereen in de organisatie mee te krijgen. Dat is iets wat je blijft houden in ieder project", legt ze uit. "Ik vond het heel fijn om dat te bespreken met de andere deelnemers. Zo zei iemand: 'Probeer het visueel te maken.' Dat ga ik echt meenemen. Om zo duidelijk te maken waarom we een project implementeren."

"IK BLEEF BIJLEREN."

Tijdens Care2Adapt zitten dus verschillende mensen met verschillende niveaus en functies bij elkaar. Iedereen brengt iets nieuws of waardevols binnen de groepsdynamiek en krijgt daarmee een kans een ander te inspireren. Het delen van ervaringen is een belangrijke pijler. "Ik bleef elke Care2Adapt dag iets bijleren en dat vond ik echt heel fijn!"

Doelen en resultaten

Care2Adapt was een pilotproject. Daarom hechtten we van begin tot eind veel belang aan het stellen van doelen, het behalen daarvan en een gedetailleerde analyse van de resultaten, effecten en impact van het opleidingstraject op de deelnemers en organisaties.

De lessen die we uit dit pilottraject halen, nemen we op verschillende niveaus mee om het opleidingskader te verbeteren, verbreden en definitief vorm te geven via een grootschaliger vervolgproject in de periode 2023-2025.

- Leerdoelen
- Projectevaluatie
- Team

Leerdoelen

Op basis van het C-imple model, destilleerden we in overleg met deelnemers en stakeholders welomschreven leerdoelen, zowel op individueel als op organisatorisch niveau.

Organisatorisch

Op organisatorisch niveau ging het om het 'innovatief vermogen', dat een kernfactor is voor het succesvol implementeren, opschalen en verzilveren van innovaties.

- Innovatiemanagement
- Datamanagement
- Innovatiecultuur
- Competentie en talentgerichtheid
- Betrokkenheid en participatie
- Visie en (persoonlijk) leiderschap
- Strategisch en procesmatig denken
- Kritisch reflectievermogen
- Inbedding in regio en sector

Individueel

Op individueel niveau zijn er 9 leerdoelen (qua kennis, vaardigheden en attitudes) gevormd die tijdens de opleiding het focusdomein waren.

- Algemene kennis van en inzichten in innovatietools-methodieken en modellen
- Kritisch reflectievermogen
- Strategisch denken
- Verandermanagement en projectmanagement
- Participatie en draagvlakcreatie
- Creatief denken en handelen
- Financieel bewustzijn
- Kennis van en inzichten in de eigen organisatie
- Samenwerken en netwerken

Projectevaluatie

Dat het project voor het team en de deelnemers een succes was, is zo aan het einde van dit boekje duidelijk. Dat bleek uit meerdere metingen en evaluaties. Dat zegt alleen nog niks over de impact van de gehanteerde leerinhoud, leervormen en leermethodes. Daarom zijn we bezig met een impact- en effectmeting die de leerresultaten en behaalde leerdoelen in kaart brengt, zowel op het niveau van de diverse individuele deelnemers en hun gedrag op de werkplek als op het overkoepelende niveau van de deelnemende organisaties.

Dit alles resulteert in een diepgravende analyse van de sterkte en zwakke kanten en de impact en opportuniteiten van het uitgevoerde opleidingstraject. Op zowel individueel als organisatieniveau. In die zin zal het concrete en praktijkgerichte handvaten bieden om het opleidingstraject te gaan opschalen en verbeteren in een vervolgtraject in de komende jaren en om bestaande 'reguliere' zorgopleidingen van diverse onderwijsactoren langs beide kanten van de grens te versterken en verrijken met praktijkgerichte innovatie- en verandergerichte insteken en accenten.

Ellen Vanhoof
Coordinator Health & Care Network Kempen

Kirsten Verwimp
Zorgmanager AZ Herentals

Glenn Weyers
Projectmanager Europese projecten LiCalab

Carmen Platschorre
Innovatieadviseur tanteLouise

Chantal van Spaendonck
Directeur Care Innovation Center (CIC)

Milou de Klerk
Voormalig adviseur zorginnovatie Bravis

Caroline Frencken
Junior Projectleider CIC

Natascha van Riet
Projectleider CIC

Alka Anna Goos
Communicatie-adviseur CIC

Team

Als Care2Adapt team zijn wij ontzettend trots op alle deelnemers en de projecten waarin zij stappen hebben gezet, veel hebben geleerd en hebben toegepast.

Daarnaast zijn we als team blij dat we mochten bijdragen aan het verander vermogen van de deelnemende organisaties en de groei van de individuele deelnemers.

BEDANKT ALLEMAAL!

Blijf op de hoogte via www.care2adapt.eu

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Provincie
Antwerpen

